



**STANOWISKO nr 7
KONWENTU MARSZAŁKÓW WOJEWÓDZTW RP
z dnia 14.04.2016r.**

w sprawie dostosowania przepisów ustawy o służbie medycyny pracy oraz ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi w zakresie kwalifikacji i wymagań, jakie powinni spełniać kierownicy wojewódzkich ośrodków medycyny pracy oraz kierownicy wojewódzkich ośrodków terapii uzależnień i współuzależnienia

Przepisy ustawy o działalności leczniczej, w art. 46 określają, że kierownikiem podmiotu leczniczego niebędącego przedsiębiorcą może być osoba, która:

- posiada wykształcenie wyższe;
- posiada wiedzę i doświadczenie dające rękojmię prawidłowego wykonywania obowiązków kierownika;
- posiada co najmniej pięcioletni staż pracy na stanowisku kierowniczym albo ukończone studia podyplomowe na kierunku zarządzanie i co najmniej trzyletni staż pracy;
- nie została prawomocnie skazana za przestępstwo popełnione umyślnie.

Powyższe wymagania obowiązują również przy przeprowadzaniu postępowań konkursowych na stanowisko kierownika: wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy oraz wojewódzkiego ośrodka terapii uzależnień i współuzależnienia. Ponadto w stosunku do kandydatów na wymienione powyżej stanowiska, zastosowanie mają przepisy szczegółowe tj. odpowiednio art. 15 ustawy z dnia 27 czerwca 1997 r. *o służbie medycyny pracy* oraz art. 22 ustawy z dnia 26 października 1982 r. *o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi* (wraz z jej aktami wykonawczymi – Rozporządzeniem Ministra Zdrowia w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi).

W art. 15 z ustawy o służbie medycyny pracy określono, że samorząd województwa tworzy i utrzymuje wojewódzki ośrodek medycyny pracy, a kierownikiem wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy jest lekarz specjalista w dziedzinie medycyny pracy lub medycyny przemysłowej.

Natomiast Rozporządzenie Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. *w sprawie organizacji, kwalifikacji personelu, sposobu funkcjonowania i rodzajów podmiotów leczniczych wykonujących świadczenia stacjonarne i całodobowe oraz ambulatoryjne w sprawowaniu opieki nad uzależnionymi od alkoholu oraz sposobu współdziałania w tym zakresie z instytucjami publicznymi i organizacjami społecznymi*), będące aktem wykonawczym do art. 22 ust. 3 ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi, w § 9 wskazuje, że wojewódzkim ośrodkiem terapii uzależnień

i współzależnienia kieruje specjalista psychoterapii uzależnień posiadający co najmniej pięcioletni staż pracy w zakresie leczenia uzależnień.

Opisane kwalifikacje, określające dodatkowe wymagania dla kandydatów na kierowników ww. podmiotów, często w sposób zasadniczy ograniczają podmiotom tworzącym (które przeprowadzają postępowania konkursowe na przedmiotowe stanowiska) możliwość wyboru i zatrudnienia dobrego, doświadczonego menedżera do zarządzania jednostką. Skutkuje to wydłużającym się wakatem na stanowisku kadry zarządzającej i dodatkowymi kosztami prowadzonych postępowań konkursowych.

Wartością dodaną jest z pewnością posiadanie przez kandydata określonych dodatkowo kwalifikacji, które z założenia mają *umerytorycznić* stanowisko. Niemniej jednak osoby spełniające wyżej opisane wymagania (np. wykształcenie medyczne) oraz doświadczenie i wieloletni staż pracy w zakresie udzielanych świadczeń nie wyrażają zainteresowania udziałem w konkursach. Na powyższe składa się niewątpliwie wiele czynników tj.:

- możliwość uzyskania lepszego wynagrodzenia jako świadczeniodawca usług medycznych niż na stanowisku kierownika podmiotu leczniczego, gdzie wyraźnie finansowe ograniczenia nakłada tzw. ustawa „kominowa”,
- zakaz prowadzenia własnej działalności gospodarczej przez kierowników podmiotów leczniczych,
- konieczność uzyskania pisemnej zgody podmiotu tworzącego na podejmowanie innego zatrudnienia,
- istniejący na rynku niedostatek kadry specjalistów np. w dziedzinie medycyny pracy i związane z tym duże zapotrzebowanie oraz możliwość pracy u wielu świadczeniodawców.

Dotychczasowe doświadczenia w zakresie przeprowadzanych przez podmioty lecznicze postępowań konkursowych pokazują, że ewentualni kandydaci spełniający wszystkie wymagania nie chcą rezygnować z pracy z pacjentami na rzecz zarządzania jednostkami ochrony zdrowia.

Powyższe powoduje, iż dobór kadry kierowniczej i zatrudnienie kompetentnego zarządzającego są często bardzo trudne do realizacji, o ile całkowicie niemożliwe. Szczególnie znaczenie, w odniesieniu do kompetencji menedżerskich kierowników podmiotów leczniczych ma fakt, iż przy obecnych, ale także zapowiadanych zmianach przepisów ustawy o działalności leczniczej, podmiot tworzący odpowiada za pokrycie ujemnego wyniku finansowego podległego spzoz. W efekcie samorządy sceptycznie podchodzą do zatrudniania osób bez kompetencji menedżerskich, ponieważ za ich ewentualne błędy odpowiedzialność i konsekwencje finansowe ponoszą właśnie jednostki samorządu terytorialnego jako podmioty tworzące dla tych spzoz-ów.

Wprawdzie zgodnie z art. 49 ust. 4 ustawy o działalności leczniczej, w ostateczności podmiot tworzący może sam wskazać swojego kandydata komisji konkursowej, niemniej jednak nie jest to również optymalne rozwiązanie, gdyż kandydat musi spełnić wszystkie

wymagane kwalifikacje (ogólne i dodatkowe) co powoduje, iż nadal występują powyższe ograniczenia.

Optymalnym rozwiązaniem wydaje się w tej sytuacji uwolnienie opisywanych stanowisk (tj. kierownika wojewódzkiego ośrodka medycyny pracy oraz kierownika wojewódzkiego ośrodka terapii uzależnień i współuzależnienia) od obowiązkowych wymagań dodatkowych lub pozostawienie ich w opcji fakultatywnej. Pozwoli to samorządom na wybór kierownika podmiotu leczniczego spośród większej liczby kandydatów, przy jednoczesnej możliwości zastosowania wymagań dodatkowych.

Inną opcją pozwalającą na rozwiązanie istniejącej sytuacji jest umożliwienie, aby zarówno w przypadku:

- wojewódzkich ośrodków medycyny pracy, jak też
- wojewódzkich ośrodków terapii uzależnień od alkoholu i współuzależnienia, które nie stanowią odrębnych jednostek organizacyjnych, a zostały umieszczone w strukturze organizacyjnej, np. podmiotów leczniczych, w sytuacji gdy kierownik ww. podmiotu nie spełnia przesłanki, o której stanowi § 9 rozporządzenia Ministra Zdrowia z dnia 25 czerwca 2012 r. tj. nie posiada wykształcenia specjalisty psychoterapii uzależnień posiadającego co najmniej pięcioletni staż pracy w zakresie uzależnień, wprowadzić możliwość wyboru zastępcy kierownika ds. medycznych spełniającego wymagane kwalifikacje, w stosunku do którego nie będą obowiązywały restrykcje opisane powyżej, co spowoduje zwiększenie zainteresowania wśród kandydatów na kierowników wskazanych ośrodków.

Dokonując wyboru kierownika ww. placówki, który nie posiada kwalifikacji wskazanych w § 9 ww. Rozporządzenia, koniecznym byłoby (per analogiam wyboru zastępcy kierownika spoz), dokonanie wyboru zastępcy, który posiadał będzie kwalifikacje związane z działalnością ośrodka oraz te, które zostały wskazane w przedmiotowym Rozporządzeniu.

W oparciu o regulację art. 49 ustawy z dnia 15 kwietnia 2015 r. o działalności leczniczej, można pozostawić alternatywę pomiędzy wyborem kierownika spełniającego kryteria określone w § 9 ww. rozporządzenia, a wyborem – dodatkowo – zastępcy kierownika posiadającego ww. kwalifikacje i doświadczenie. Zgodnie bowiem z art. 2 pkt 6b ustawy z dnia 21 sierpnia 1997 r. o ograniczeniu prowadzenia działalności gospodarczej przez osoby pełniące funkcje publiczne, ograniczeniom o których stanowi wskazany przepis podlegają jedynie kierownicy wojewódzkich samorządowych jednostek organizacyjnych, nie zaś ich zastępcy.

W związku z tym, pozwoli to na uwolnienie ww. stanowiska od obowiązkowych wymagań dodatkowych, wprowadzając opcję fakultatywną, tj. wybór zastępcy kierownika, który spełniając warunki wskazane w § 9 przedmiotowego rozporządzenia, będzie mógł jednocześnie prowadzić własną działalność gospodarczą i wykonywać zawód.

W związku z tym, iż intencją ustawodawcy nie było dopuszczenie do kierowania wojewódzkim ośrodkiem terapii uzależnień i współuzależnienia lub ośrodkiem medycyny pracy osoby, która nie posiada kwalifikacji i doświadczenia wskazanego w rozporządzeniu Ministra

Zdrowia, celowym wydaje się, aby kierownik ośrodka posiadał wymagane kwalifikacje dodatkowe lub przy ich braku, był wspomagany przez zastępcę, który takie kwalifikacje posiada.

Mając na uwadze powyższe Konwent Marszałków Województw RP apeluje do Prezesa Rady Ministrów oraz Ministra Zdrowia o uwzględnienie niniejszego stanowiska.

**Przewodniczący
Konwentu Marszałków Województw RP**


Wojciech Saługa